USNESENÍ

Vrchní soud v Praze projednal ve veřejném zasedání konaném dne 7. března 2019 odvolání obžalovaného Jaroslava T., narozeného xxx, t. č. ve vazební věznici Teplice, proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 24. 10. 2018, č. j. 51 T 7/2018 - 2252, a rozhodl

takto:

Podle § 256 tr. ř. se odvolání zamítá.

Odůvodnění:

1. Rozsudkem Krajského soudu v Ústí nad Labem z 24. 10. 2018, č. j. 51 T 7/2018 – 2252, byl obžalovaný Jaroslav T. uznán vinným skutkem, spočívajícím v tom, že po předchozí vzájemné dohodě se svědkem Miroslavem B., narozeným xxx, v rámci které svědek Miroslav B. deklaroval obžalovanému existenci dluhu poškozeného A. S., narozeného xxx, v částce 8 000 000 Kč u třetí neustanovené osoby, která svědka Miroslava B. pověřila, aby zajistil poškozeného a jeho rodinné příslušníky jejich spoutáním před jejím vlastním bezprostředně navazujícím příchodem a vymožením tvrzeného dluhu, za přislíbenou odměnu v částce 500 000 Kč, po předchozím obhlédnutí místa bydliště poškozených, zamaskování svých obličejů a rozdělení svých úloh na místě činu, v době kolem 22:00 hodin dne 7. ledna 2018, v obci xxxxx, v zahrádkářské osadě Český Újezd, vnikli neuzamčenými vstupními dveřmi do zahradní chaty ev. č. x, užívané poškozenými k trvalému bydlení, kde bezprostředně po vstupu svědek Miroslav B. nelegálně drženou krátkou střelnou zbraní zastřelil psa, který proti nim vyběhl, se zbraní v ruce poté požadovali po přítomných poškozených A. S., narozeném xxx, M. S. H., narozené xxx a J. V., narozenému xxx, aby si lehli na zem, což poškozený A. S. nejprve odmítal, ale poté tak všichni učinili, kdy obžalovaný Jaroslav T. v mezidobí došel do podkroví pro nezletilé M. H., narozenou xxx a V. S., narozenou xxx, které přivedl do přízemí k ostatním poškozeným, a poté společně na místo donesenými plastovými páskami spoutali postupně všem poškozeným ruce a nohy a znehybnili je připoutáním k židlím, následně po jejich spoutání všem poškozeným přiložili na oči kusy rozřezaných ručníků a přelepili je stříbrnou lepicí páskou, kterou jim omotali kolem hlavy a současně jim ústa zalepili lepicí páskou, následně poškozenou M. S. H., které se udělalo nevolno, rozpoutali, odvedli ji do dětského pokoje v podkroví, kde ji opět spoutali plastovými páskami její ruce i nohy, následně z obývacího pokoje vynesli do ložnice v podkroví na rukou i nohou spoutaného poškozeného A. S., kterého zde položili na zem, poté obžalovaný na základě pokynu svědka Miroslava B. z chaty v době kolem 23:30 hodin odešel, s předpokladem navazujícího příchodu třetí neustanovené osoby, vymožení jejího dluhu a propuštění všech zadržovaných poškozených, když před svým odchodem dostal od svědka Miroslava B. finanční hotovost v částce 600 Kč, kterou měl nalézt v chatě a druhý den měl získat slíbenou odměnu v částce 500 000 Kč, když v důsledku tohoto jednání obžalovaného Jaroslava T. a navazujícího jednání svědka Miroslava B. v podobě násilného usmrcení poškozených A. S. a M. S. H. a znásilnění poškozených nezletilých M. H. a V. S., které bylo provedené bez vědomí obžalovaného Jaroslava T., aniž by bylo možné odlišit vliv a důsledky chování obou pachatelů, došlo u poškozené nezletilé V. S. k rozvinutí posttraumatické stresové poruchy, projevující se jejím úzkostným chováním, depresivním vracením se k prožité události a děsivými sny, strachem z různých okolních zvuků, odmítáním spánku v samostatné místnosti, nemožností spánku bez uzamčení

bytu a zavření všech oken a pouze při rozsvíceném svědě a zapnuté televizi, když poškozená současně odmítá být sama a má obavy z okolních lidí, proto se také odmítá sama pohybovat venku mimo doprovod svých poručníků nebo kamarádky, projevující se do současně doby, byť se snižující se intenzitou a s předpokladem jejich přetrvávání v řádu dalších měsíců a s možností vlivná této situace na budoucí psychosexuální vývoj poškozené nezletilé, u poškozené nezletilé M. H. se nejprve projevovaly mírnější reaktivní projevy' na prožité události v důsledku disociativních obranných mechanismů, ale později v průběhu jara a léta roku 2018 se tyto plně rozvinuly do posttraumatické stresové poruchy, projevující se úzkostně depresivními stavy, spojenými zejména s neklidným spaním, vrácením se k prožité události, reakcím na neočekávané zvuky, spojenými s obavami a strachem, nutností uzamčení bytu ve večerních hodinách, potřebou usínání v přítomnosti další dospělé osoby, projevující se do současné doby a s předpokladem jejich přetrvávání v navazujícím období v řádu měsíců a ovlivnění poškozené po celou dobu jejího dospívání, a u poškozeného J. V. vznikla na prožitou událost akutní reakce na stres, spojená s úzkostně depresivním stavem, která si vyžádala jeho hospitalizaci trvající 26 dnů, spojenou s nutností medikace a omezením v jeho obvyklém způsobu života, v rámci které došlo k následné kompenzaci stavu poškozeného, přičemž však v budoucnu nelze vyloučit rozvoj pozdější psychické reakce. Uvedený skutek byl právně kvalifikován jako pokus zvlášť závažného zločinu loupeže podle § 21 odst. 1 trestního zákoníku, § 173 odst. 1, odst. 2, písmena b), odst. 3 trestního zákoníku v souběhu s přečinem porušování domovní svobody podle § 178 odst. 1, odst. 3 trestního zákoníku, a za to byl odsouzen podle § 173 odst. 3 trestního zákoníku, za užití § 43 odst. 1 trestního zákoníku, k úhrnnému trestu odnětí svobody v délce trvání deseti roků. Podle § 56 odst. 3 trestního zákoníku byl pro výkon trestu zařazen do věznice s ostrahou. Podle § 228 odst. 1 trestního řádu byl obžalovaný uznán povinným poškozené nezletilé M. H., narozené xxx, k rukám zákonného zástupce Miroslava H., narozeného xxx, trvale bytem xxx, nahradit náhradu nemajetkové újmy v penězích v částce 100 000 Kč a poškozenému J. V., narozenému xxx, trvale bytem náměstí xxxxe, nahradit náhradu nemajetkové újmy v penězích v částce 100 000 Kč. Podle § 229 odst. 2 trestního řádu byli poškození M. H., narozená xxx, trvale bytem xxxx a J. V., narozený xxx, trvale bytem náměstí xxx, odkázáni se zbytkem uplatněného nároku na nemajetkovou újmu na řízení ve věcech občanskoprávních.

2. Proti tomuto rozsudku podal obžalovaný v zákonné lhůtě prostřednictvím obhájce odvolání. Zde m. j. uvedl, že odvolání podává jak do výroku o vině, tak do výroku o trestu. Rozhodnutí soudu podle jeho názoru spočívá na částečně nesprávném skutkovém posouzení případu a následném nesprávném právním posouzení věci. Soud prvního stupně po provedeném dokazování změnil obžalobou popsaný skutek tak, jak se podle něho vyvinula důkazní situace u hlavního líčení. V této souvislosti uvedl, že na počátku jeho trestního stíhání byla zvolena právní kvalifikace podle § 170 odst. 1, odst. 2 písm. c), písm. d), odst. 3 písm. b) trestního zákoníku, tj. zvlášť závažný zločin zbavení osobní svobody. Soud prvního stupně v tomto ohledu správně rozhodl a argumentačně podpořil, proč zvolená právní kvalifikace zbavení osobní svobody není příznačná, na čemž se v závěru hlavního líčení shodly obě procesní strany. Soud prvního stupně se dále zabýval otázkou, zda mé jednání naplňuje skutkovou podstatu trestného činu omezování osobní svobody podle § 171 trestního zákoníku, příp. jiný trestný čin proti svobodě vymezený v Hlavě II. dílu 1 trestního zákoníku. Soud dospěl k závěru, že došlo k naplnění znaků skutkové podstaty trestného činu loupeže podle § 173 trestního zákoníku, což odůvodňuje tím, že mou motivací mělo být dosáhnout vydání finanční hotovosti v částce 8 000 000 Kč, která měla být úhradou údajného dluhu poškozeného vůči třetí osobě. Soud prvního stupně dále uvádí, že obžalovaný předpokládal, že dojde k vydání požadovaných finančních prostředků bezprostředně po příchodu třetí osoby. Tato skutečnost však neodpovídá jeho motivaci ani pohnutkám při jednání, kterého se dopustil a které v ostatní části popsaného skutku nerozporuje (vyjma odpovědnosti za způsobení těžké újmy na zdraví). Jeho motivací byla pouze svědkem B. slíbená odměna ve výši

500 000 Kč za to, že mu pomůže, zejm. že pohlídá děti, aby nikomu netelefonovaly. Několikrát uváděl, že svědek B. mu nikdy neřekl žádné detaily k předmětným 8 000 000 Kč. Osobně se o toto vůbec nestaral a nepřemýšlel nad tím, jak dojde k případnému vyrovnání dluhu mezi poškozeným a třetí osobou. Pan B. mu přislíbil odměnu ve výši 500 000 Kč, a protože ho znal jako člověka, který drží slovo, tak po jeho naléhání na toto přistoupil. V žádném případě v zahradní chatce nečinil nic s úmyslem zmocnit se cizí věci, jak vyžaduje skutková podstata trestného činu loupeže. I z provedeného dokazování vyplynulo, že se z chatky nic neztratilo (jak vyplynulo zejm. z výpovědi svědka V. Ani on a později ani sám pan B. po jeho odchodu chatku nijak neprohledával v úmyslu nalézt nějaké peníze. Ve své výpovědi dále obžalovaný uvedl, že myslel, že se poškozený s třetí osobou nějak domluví, nikoliv nutně tak, že mu peníze poškozený na místě okamžitě dá. Z tohoto důvodu byla věc od počátku posuzována pouze jako zásah do osobní svobody, nikoliv však jako loupež, právě pro absenci úmyslu zmocnit se cizí věci. Při provedeném dokazování u hlavního líčení však nedošlo k žádné změně jeho postoje nebo provedení jiného důkazu, který by toto rozporoval. Právě úmysl zmocnit se cizí věci zcela absentuje. Bylo jednoznačně prokázáno, že jeho jednání, které spočívalo pouze v přechodném omezení osobní svobody poškozených, bylo vedeno záměrem splnění úkolu pro pana B., resp. pro údajnou třetí osobu, kdy mu za toto byla přislíbena odměna 500 000 Kč. Podle jeho názoru je pro právní posouzení věci naprosto nerozhodné, jakým způsobem třetí osoba předmětný dluh získá, zda v hotovosti na místě nebo jiným způsobem v budoucnu. I kdyby se třetí osoba na místo dostavila, a i kdyby snad nějaké peníze na poškozeném vymohla, nemohlo by dojít v jeho případě k naplnění skutkové podstaty trestného činu loupeže, neboť jeho jednání nebylo vedené úmyslem zmocnit se cizí věci. Ani skutek, tak jak je popsán v rozsudku, nenaplňuje všechny zákonné znaky trestného činu loupeže, neboť nikde v popisu skutku není uvedeno, že by se měl zmocnit cizí věci. Ba naopak je v popsaném skutku dvakrát uvedeno, že to měla být právě třetí osoba (údajný podnikatel), který sám peníze na poškozeném vymůže. Za takové situace není možné popsaný skutek kvalifikovat jako trestný čin loupeže ve stadiu pokusu. Pokud bylo dopředu zřejmé, že jeho úkolem je pouze svázat poškozeného a následně z místa činu odejít, pak nikdy nemohlo k dokonání trestného činu loupeže ani dojít, čímž zcela jednoznačně není naplněna podmínka bezprostřednosti jednání směřujícího k dokonání trestného činu, jak vyplývá z § 21 trestního zákoníku. Ustanovení § 171 odst. 1. odst. 4 písm. b) trestního zákoníku, říká, že kdo jinému bez oprávnění brání užívat osobní svobody, a spáchá-li takový čin v úmyslu získat pro sebe nebo pro jiného prospěch velkého rozsahu, bude potrestán odnětím svobody ve výměře tři léta až deset let. Právě tato právní kvalifikace je přiléhavá na posuzovaný případ, kdy k dokonání trestného činu postačí, aby pachatel jednal v úmyslu získat pro sebe nebo pro jiného prospěch velkého rozsahu, ale nemusí tohoto prospěchu dosáhnout. Tato právní kvalifikace zcela jistě odpovídá skutkovému stavu věci, který byl zjištěn v provedeném dokazování. Dále mu nelze přičítat odpovědnost za způsobení těžké újmy na zdraví u poškozených. Za daných okolností je třeba v tomto ohledu aplikovat zásadu in dubio pro reo a následek v podobě způsobené újmy na zdraví mu nepřičítat právě s ohledem na skutečnost, že excesivní jednání svědka B. nelze při posuzování vzniku zdravotní újmy od jeho jednání oddělit. Za excesivní jednání pana B. je mj. považováno i zastřelení psa, neboť jsem netušil, že má svědek B. u sebe zbraň. Co se týká výroku o trestu, uvedl opětovně skutečnosti, které mu polehčují. V závěru navrhl, aby Vrchní soud v Praze zrušil podle § 258 odst. 1 písm. d) trestního řádu napadený rozsudek a znovu podle § 259 odst. 3 trestního řádu rozhodl, že se obžalovaný uznává vinným zločinem omezování osobní svobody podle § 171 odst. 1, odst. 4 písm. b) trestního zákoníku a přečinem porušování domovní svobody podle § 178 odst. 1, odst. 3 trestního zákoníku, a uložil mu trest odnětí svobody ve výměře 5 let se zařazením do věznice s ostrahou.

3. Vrchní soud podle § 254 odst. 1 tr. ř. přezkoumal zákonnost a odůvodněnost výroků rozsudku, proti nimž bylo podáno odvolání a správnost postupu řízení, které jim předcházelo, a to z hlediska vytýkaných vad. Poté shledal, že podané odvolání důvodné není.

4. Krajský soud ve smyslu § 2 odst. 5 tr. ř. zjistil skutkový stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti v rozsahu nezbytném pro jeho rozhodnutí. Podle § 2 odst. 6 tr. ř. provedené důkazy hodnotil po pečlivém uvážení všech okolností případu jak jednotlivě, tak v jejich souhrnu. V odůvodnění napadeného rozsudku ve smyslu § 125 odst. 1 tr. ř. stručně vyložil, které skutečnosti vzal za prokázané, o které důkazy svá skutková zjištění opřel, a jakými úvahami se řídil při hodnocení provedených důkazů, zejména pokud si vzájemně odporovaly. V odůvodnění se rovněž dostatečně vypořádal s obhajobou, uvedl, proč nevyhověl návrhům na provedení dalších důkazů a jakými právními úvahami se řídil, když posuzoval prokázané skutečnosti podle příslušných ustanovení zákona v otázce viny a trestu. Vrchní soud v Praze proto pro stručnost na pečlivé a logické odůvodnění napadeného rozsudku v plném rozsahu odkazuje.

5. Jak vyplývá z podaného odvolání obžalovaného, směřovalo jednak proti zvolené právní kvalifikaci, kdy obžalovaný rozporoval na základě skutkových zjištění naplnění všech znaků skutkové podstaty zvlášť závažného zločinu loupeže, a to s ohledem na tvrzenou absenci úmyslu zmocnit se cizí věci, jednak proti nesprávnému přičítání odpovědnosti obžalovaného za následek spočívající ve způsobení těžké újmy na zdraví ve smyslu § 122 odst. 2 písm. i) tr. zákoníku. Obžalovaný v závěru odvolání rovněž vyzval odvolací soud k výraznějšímu zohlednění všech polehčujících skutečností při úvahách o výši uloženého trestu. Odvolací soud se však nemohl s těmito argumenty ztotožnit.

6. Pokud se týká argumentace ke zvolené právní kvalifikaci, tato byla nalézacím soudem rozebírána pod body 99. – 113. odůvodnění rozsudku, kdy zde nalézací soud pečlivě vyložil, které zcela konkrétní okolnosti jej vedly k upřesnění skutkových zjištění a proč následně zvolil právní kvalifikaci odlišnou od podané obžaloby. Vrchní soud se těmito vývody zcela ztotožňuje s tím, že z provedeného výslechu obžalovaného u veřejného zasedání před odvolacím soudem rovněž vyplynuly skutečnosti, které podporují užitou právní kvalifikaci. Provedené důkazy svědčí o tom, že obžalovaný se dopustil jednání, které směřovalo zcela bezprostředně k užití násilí v úmyslu zmocnit se cizí věci. Užité násilí vůči poškozeným bylo cestou k tomu, aby ihned poté bylo dáno světelné znamení neztotožněnému objednavateli přepadení, který by ihned přijel a peníze získal. Obžalovaný chtěl dosáhnout svým násilným jednáním bezprostřední vydání předmětné vysoké finanční částky, peníze mu měly být vyplaceny druhý den bez ohledu na to, v jakém množství a kde by peníze byly nalezeny. O úmyslu obžalovaného se násilím zmocnit cizí věci svědčí ovšem i výpověď svědka J. V., který m. j. uvedl, že pachatelé dům sami neprohledávali, ptali se pouze na jejich telefony, když po jejich rozpoutání si poškozený všiml, že všechny jejich telefony byly na jednom místě a dále se jich ptali na to, kde mají peníze, mamka jim říkala, že své peníze má v peněžence dole.

7. Nalézací soud rovněž nepochybil, pokud uznal obžalovaného vinným způsobením těžké újmy na zdraví (bod 113. – 116. rozsudku). Je třeba zdůraznit, že se obžalovaný podílel na narušení psychiky poškozených V. S. a M. H. zcela zásadním způsobem a nikoli způsobem zanedbatelným. Byl to obžalovaný, který s M. B. vnikl do objektu chatky, M. B. zastřelil u vchodu psa poškozených, v objektu se chovali násilnicky a pod hrozbou užití střelné zbraně; poškozené dívky ve věku devět a čtrnáct let byly při vědomí předchozího zastřelení jejich psa spoutány a zaslepeny, neměly jistotu dalšího počínání pachatelů, nevěděly, co se děje s jejich rodiči, takže bez ohledu na další excesivní jednání M. B. lze jednoznačně uzavřít, že následek ve formě posttraumatické stresové poruchy lze i jednání obž. T. jednoznačně přičítat (blíže viz bod 115 - 116).

8. Nalézací soud tedy nepochybil, pokud obžalovaného uznal vinným pokusem zvlášť závažného zločinu loupeže podle § 21 odst. 1 trestního zákoníku k § 173 odst. 1, odst. 2, písm. b), odst. 3 trestního zákoníku v souběhu s přečinem porušování domovní svobody podle § 178 odst. 1, odst. 3 trestního zákoníku. Nepochybil ani ve svých úvahách o druhu a výši trestu. Charakter jednání obžalovaného, jeho intenzita a délka působení na více poškozených, mezi nimiž byly děti, zjištěné polehčující okolnosti, jsou zcela úměrné zvolené délce trestu odnětí svobody (blíže viz podrobné úvahy nalézacího soudu v bodech 121. – 129. rozsudku), kdy ve prospěch obžalovaného byl tento zařazen pro výkon trestu do mírnějšího typu věznice.

9. Správný a zákonu odpovídající je rovněž výrok o uplatněných nárocích poškozených. Jak vyplynulo z přípisu zaslaného zdejšímu soudu, rozhodnutím Ministerstva spravedlnosti ze dne 12. 12. 2018, č. j. MSP-231/2018- ODSK-OTC/IO, byla poškozené nezl. M. H., nar. xxx, jakožto oběti trestného činu, přiznána peněžitá pomoc ve výši 50 000 Kč. Česká republika - Ministerstvo spravedlnosti oznámilo takto přechod nároku na náhradu škody ve výši 50 000 Kč z poškozené nezl. M. H. na stát a navrhlo, aby soud v odsuzujícím rozsudku uložil obžalovanému Jaroslavu T. povinnost nahradit České republice - Ministerstvu spravedlnosti škodu ve výši 50 000 Kč. Tomuto návrhu však nebylo možno vyhovět. Odvolací soud rozhoduje z podnětu podaného odvolání obžalovaného, Ministerstvo spravedlnosti neuplatnilo návrh včas ve smyslu § 43 odst. 3 tr. řádu a odvolací soud proto ani nemohl pojmout podnět navrhovatele do výroku rozhodnutí.

Poučení:

Proti tomuto usnesení není další řádný opravný prostředek přípustný. Je proti němu možné podat dovolání. Nejvyšší státní zástupce je může podat pro nesprávnost kteréhokoliv výroku, a to ve prospěch i neprospěch obviněného, obviněný pro nesprávnost výroku tohoto rozhodnutí, který se ho bezprostředně dotýká. Obviněný může dovolání podat pouze prostřednictvím obhájce, jinak se takové podání nepovažuje za dovolání, byť bylo takto označeno. Dovolání se podává u soudu, který ve věci rozhodl v prvním stupni, do dvou měsíců od doručení rozhodnutí, proti kterému dovolání směřuje. O dovolání rozhoduje Nejvyšší soud. Nutný obsah dovolání je vymezen v ustanovení § 265f tr. ř.

Praha 7. března 2019

Předseda senátu:
Mgr. Viktor Mach v. r.

Shoda s prvopisem potvrzuje Tereza Petrová